

Vaticaanstad, pracht en praal

Op 1 juni 2016 komen we aan op het St. Pietersplein. We hebben onze pelgrimage van de Via Francigena (Canterbury-Rome) volbracht. Die morgen zijn we uit La Storta vertrokken, waar we in het klooster overnacht hebben. Stapelbeddenwerk, maar we hadden maar twee roommates, dus dan is het prima te doen. Stilletjes en vol verwachting vertrekken we om zes uur 's morgens. Maar helaas, zo mooi als het Italiaanse deel van de VF is, zo treurig is juist deze laatste etappe. We lopen de 18 kilometer voornamelijk in de berm, of op de vluchtstrook van wegen, die geblokkeerd zijn door bergen afval of geparkeerde auto's. Maar dat weerhoudt de gemiddelde Italiaan er niet van om op topsnelheid langs ons te scheuren.

Daar is dan *Het Plein*, met de imposante St. Pietersbasiliek aan de overkant. O jee, we zijn hier niet alleen. Er zijn duizenden toeristen op het plein. Er zijn honderden bewapende soldaten. Het plein is afgezet en er zijn veiligheidspoortjes waar we de rugzakken open moeten maken voor een zorgvuldige inspectie. We worden zelf ook gefouilleerd. Dit is niet de aankomst waar je op hoopt. Of die je verwacht. En dan al die mensen. In die hele enorme (gratis toegankelijke) basiliek is geen enkel plekje te vinden waar je een kaarsje kunt branden. Het is allemaal groot, groter en grootst. En druk, drukker en drukst. We lopen in de crypta langs de tombes van ontelbare pausen en langs het graf van Petrus. En dan zijn we ineens erg moe. We willen eigenlijk alleen nog maar weg. Omdat we de VF – om het af te leren – willen afsluiten in een herberg, lopen we nog vijf kwartier voor de laatste twee bovenbedden op een zaal van twaalf. Er is een voetwassing die avond, naar oud, middeleeuws gebruik, maar we worden ook tamelijk indringend verzocht op te biechten waarom we eigenlijk pelgrimeren. Ik kom er niet uit.

Hij is echt wel erg mooi, die St. Pieter. En oud natuurlijk. Dit huidige gebouw werd neergezet tussen 1506 en 1626 op de plaats van het vroegere 'Circus van Nero', waar volgens de overlevering de eerste paus, Petrus, werd gekruisigd en begraven. En vanaf 318 bouwde men dertig jaar aan de eerste Sint-Pieterskerk in opdracht van keizer Constantijn de Grote. Voorwaar indrukwekkende gegevens. Maar met het voortdurende geroezemoes van de onafgebroken stroom bezoekers langs vaste, aangegeven routes is elk gevoel van sereniteit, rust en stilte verdwenen. We zien af van een 'getuigschrift' van het Vaticaan zelf. Dat is uiteindelijk zo belangrijk ook niet. De schatkamer kun je ook bezoeken, binnenin de Sint Pieter. Over rijkdom gesproken. Doen we ook niet.

En natuurlijk zijn we er al achter gekomen dat je tevoren overal in Rome je bezoek moet registreren (en betalen) en een tijdslot moet reserveren. Zo staan we de volgende morgen om negen uur 's morgens al voor de poort van het Vaticaanmuseum. En ja, daar is de pracht en praal van de katholieke kerk. Er is niets vergelijkbaars, denk ik, in welk museum ter wereld dan ook: zo mooi, zo perfect en ook zo fraai geconserveerd. Maar het blijft een onaangename gedachte dat dit allemaal (en ook de bouw van de St. Pieter zelf), betaald is met geld verkregen door aflaten die de (zondige) gelovigen moesten kopen om zich van een plekje in de hemel te verzekeren.

Toch is de Sixtijnse Kapel, voornamelijk door Michelangelo beschilderd, onovertroffen. Paus Julius II gaf hem de opdracht het plafond te schilderen. Ik wil niet eens proberen te beschrijven wat je ziet, je moet er gewoon zelf maar heen gaan. Deze kapel is overigens geen zaal zonder functie, want tijdens een conclaaf, is deze ruimte de vergaderplaats van de kardinalen die samen uit hun midden een nieuwe paus kiezen. Maar na het lopen van een pelgrimage is het allemaal 'too much'. We halen een getuigschrift bij de Friezenkerk, tegenover het Vaticaan waar niemand is. En we gaan met de trein naar Assisi, waar het rustig en stil is.